

Het hoofdpersonage Tony wordt gespeeld door Stany Crets. Tony is een rechtenstudent die walgt van zijn status als *fijs-à-papa*. Hij besluit om alles over een andere boeg te gooien: hij stopt met zijn studies, koopt een Ford Transit en wordt bedrieger- verkoper. Jammer genoeg blijkt Tony nog niet half zo slim is als hij zelf denkt. Bij de start van zijn avontuur wordt Tony al meteen bedrogen door de autohandelaar, die hem zijn Transit verkoopt. Hij zal niet de laatste zijn.

Onderweg ontmoet Tony, Andreeke (Peter Van den Begin), een marginale kruimeldief die uitgebreid verslag doet over zijn leven. Andreeke die z'n levensverhaal vertelt, is ronduit subliem te noemen: Hij vertelt hoe hij z'n eigen bank overviel, maar niet aan een vluchtauto had gedacht. Daarom besloot hij tram 4 te nemen, maar die was te laat waardoor hij 4 jaar cel kreeg. Het lijkt wel alsof Hugo Matthysen het levensverhaal van Andreeke bedacht heeft.

Deze hugoiaanse absurde humor komt ook vaak terug in de ijzersterke dialogen. Een sterk voorbeeld is de badscène waarin Tony en Andreeke discussiëren over de basis van een bloemenwinkel: potgrond. De vergelijking met Hugo Matthysen maakte ik pas toen ik de film zag. Ik denk dat Stany Crets en Peter Van den Begin verantwoordelijk zijn voor deze perceptie. Matthysen is niet de enige schrijver die ik in dit verhaal herkende, het algemene verhaal doet me ook denken aan 'kaas' van Willem Elschot. De positieve houding van Tony riep meteen de associaties op met de overmoedige Frans Laarmans. Beide romans bevatten hetzelfde soort humor over de startende ondernemer wiens zelfvertrouwen zijn onervarenheid verbergt. Van bij de start scheppen zowel Frans Laarmans als Tony onrealistisch hoge verwachtingen voor hun zaak.

'Kaas' van Willem Elschot blijft er wel met kop en schouders bovenuit steken en dat komt onder meer doordat het personage van Tony wordt afgevlakt tot een typisch trademark van Tom Lanoy: een holebi met een portie zelfhaat. Tony (Stany Crets) "Als er nu iets is waarvan ik moet kotsen, spauwen, overgeven en braken tegelijk, dan is 't van jeanetten." De vermeende onderdrukking van zijn geaardheid trekt Tom Lanoye door. Tony studeert rechten omdat dat van hem verwacht wordt.

Ik had verwacht dat 'Alles moet weg' een soort kleinschalige Vlaamse roadmovie ging worden, maar Jan Verheyen heeft er een *talking heads*-film van gemaakt. De personages zitten neer en de focus ligt op de sterke dialogen. 100 minuten lang headshots en dialogen. Het betuigt van veel talent dat Jan Verheyen er toch de vaart weet in te houden en dat hij het geheel visueel interessant houdt. Rekening houdend met de inhoud, weet hij er een gepast visueel kader aan te geven. Toch een opmerkelijke film binnen het oeuvre van Jan Verheyen die doorgaans simpele films als 'teamspirit' en 'buitenspel' maakt.

'Alles moet weg' werd dan wel geen roadmovie, maar Vlaams was de film zeker en vast. We krijgen Vlaamse karikaturale beelden als een bruiloft in een verschrikkelijk smakeloze feestzaal achter een bruin café, een fascistische rijkwachters, een tirannieke moeder die ,volgens haar zonen, eindelijk de geest heeft gelaten en een procureur die me deed denken aan de film 'SM-rechter'. Dit is het beeld van een corrupt Vlaanderen dat schuil gaat achter smakeloosheid en de banaliteit van de misdrijven.

De roman 'Alles moet weg' was een Schelmenroman met de kruimeldief als anti-held. Het verhaal geeft ons een romantische visie op de kleine boef als zeldzame eerlijke figuur. Onze anti-held is Andreeke die alles wat los en vast zit mee pikt, maar toch de waarheid spreekt en zich niet anders voordoet dan hij is. Nochtans komt Andreeke niet zo vaak in beeld (misschien 45 minuten?), maar hij is wel constant aan het woord. Hij laat een onuitwisbare indruk na. Peter van den Begin is een man, die een twee uur lange monoloog zonder beeld boeiend kan houden. Een sterke acteur.

Toch gek dat deze film pas 10 jaar later op dvd verscheen. Een aangename film, met goede acteurs en gekruid met een snuifje Matthysen, Elschot en natuurlijk wat Lanoy.